

ANKARA ÜNİVERSİTESİ ZİRAAT FAKÜLTESİ PEYZAJ MİMARLIĞI BÖLÜMÜ MİMARLIK BİLGİSİ DERSİ

OSMANLI DÖNEMİ MİMARLIĞI

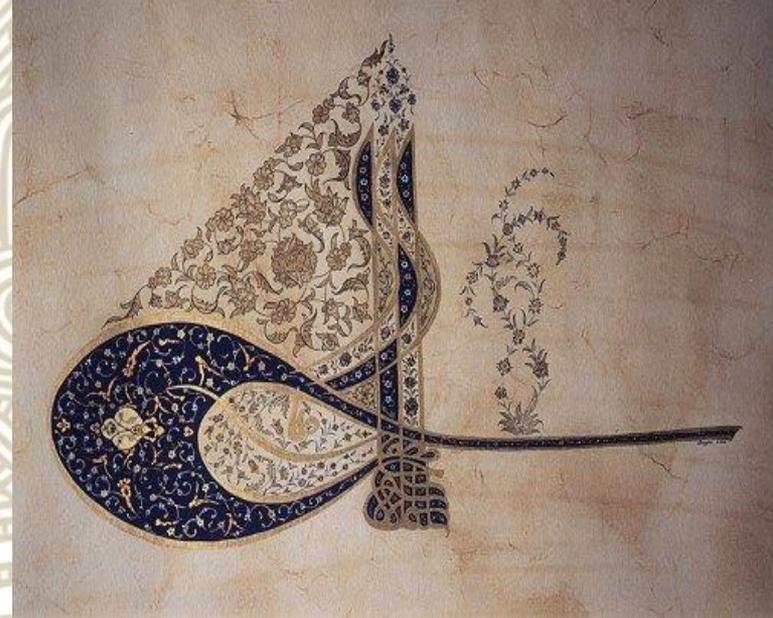
Osmanlı İmparatorluğu Genel Özellikleri

Osmanlı Devleti, 13. yüzyıl sonlarından 20. yüzyılın ilk çeyreğine değin varlığını sürdüren Türk devletidir. Anadolu'da kurulmuş, sınırları tarihi boyunca çok değışmekle birlikte en geniş döneminde bugünkü Arnavutluk, Yunanistan, Bulgaristan, Yugoslavya, Romanya ve Akdeniz'in doğusundaki adaları, Macaristan ve Rusya'nın bazı kesimlerini, Kafkasya, Irak, Suriye, Filistin ve Mısır'ı, Cezayir'e kadar tüm Kuzey Afrika'yı ve Arabistan'ın bir bölümünü kapsamıştır (Anonim , 2014a).

Erken Dönem Osmanlı Mimarisi (1300-1500)

- Bu dönem Osmanlılar'ın bağımsız devlet kurdukları ilk dönemi ve İstanbul'un başkent olmasından önceki süreci kapsamaktadır. Daha çok İznik ve Bursa'da yapılanma faaliyetlerinin izlendiği dönemdir (Erdoğan, 2009a).

Dönemin Önemli Yapıları

- İznik, Nilüfer Hatun İmaretı
- Bursa, Beyazıd Külliyesi
- Bursa, Yeşil Külliyesi
- Bursa, Muradiye Külliyesi
- Bursa Bedesteni
- Bursa, Kozahan
- Bursa, Fidan Han
- Bursa Orhan Cami (Erdoğan, 2009b).

İzник, Nilüfer Han İmaretı

Sultan Orhan Gazi'nin eşı Nilüfer Hatun İznik'te 1388 yılında bir zaviye-imaret yaptırmıştır. Yeşil Cami'nin kuzeybatısında, Müze, Türbe ve Lefke sokaklarının bulunduğu yerde olan imaret günümüzde İznik Müzesidir (Anonim, 2014b).

İzник, Nilüfer Han İmaretİ

Bursa, Beyazıd Külliyesi

- 1 - Külliye'nin Ana Giriş Kapısı,
- 2 - Yıldırım Beyazıd Türbesi,
- 3 - Yıldırım Medresesi
(Günümüzde Sağlık Ocağı)
- 4 - Saray (Günümüzde herhangi bir kalıntısı yoktur)
- 5 - Şadırvan,
- 6 - Yıldırım Beyazıd Camii,
- 7 - Yıldırım İmareti
(Günümüzde kalmamıştır),
- 8 - Yıldırım hamamı,
- 9 - Külliye'nin ikinci konumdaki kapısı,
- 10 - Külliye'yi eskiden çevrelemekte olan duvarların yaklaşık izlediği doğrultu,
- 11 - Su kemeri (Günümüzde kalmamıştır) gibi yapılardan oluşur (Anonim 2014c).

Bursa, Beyazıd Külliyesi

1 - Külliyenin Ana Giriş Kapısı

Yıldırım İlçesi'nde
Gökdere'nin
batısındaki
tepe üzerinde yer
alan külliye
Sultan Yıldırım
Bayezıd
tarafından
yaptırılmıştır
(1390-1400)
(Anonim 2014c).

Bursa, Yeşil Külliyesi

Yeşil semtine adını veren külliye, 1419 yılında Sultan Çelebi Mehmed tarafından yaptırılmıştır. Cami, türbe, medrese, hamam ve imaretten oluşan Yeşil Külliyesi tüm ihtişamıyla, tarihte Fetret Devri'nin sona ererek Osmanlı Devleti'nin yeniden ve daha güçlü bir şekilde doğuşunun ispatı gibidir. Külliye, Bursa'nın en önemli eserlerinden kabul edilen yapıları bünyesinde barındırmakta olup, gerek mimarisi, gerekse taşıdığı sanatsal değerleri ile bugün de ziyarete gelenleri kendilerine hayran bırakmaktadır (Anonim, 2014d).

Bursa, Yeşil Külliyesi

- 1- Yeşil Camii
- 2- Yeşil Medresesi
- 3- Yeşil Türbesi
- 4- Yeşil imareti'nden oluşmaktadır.

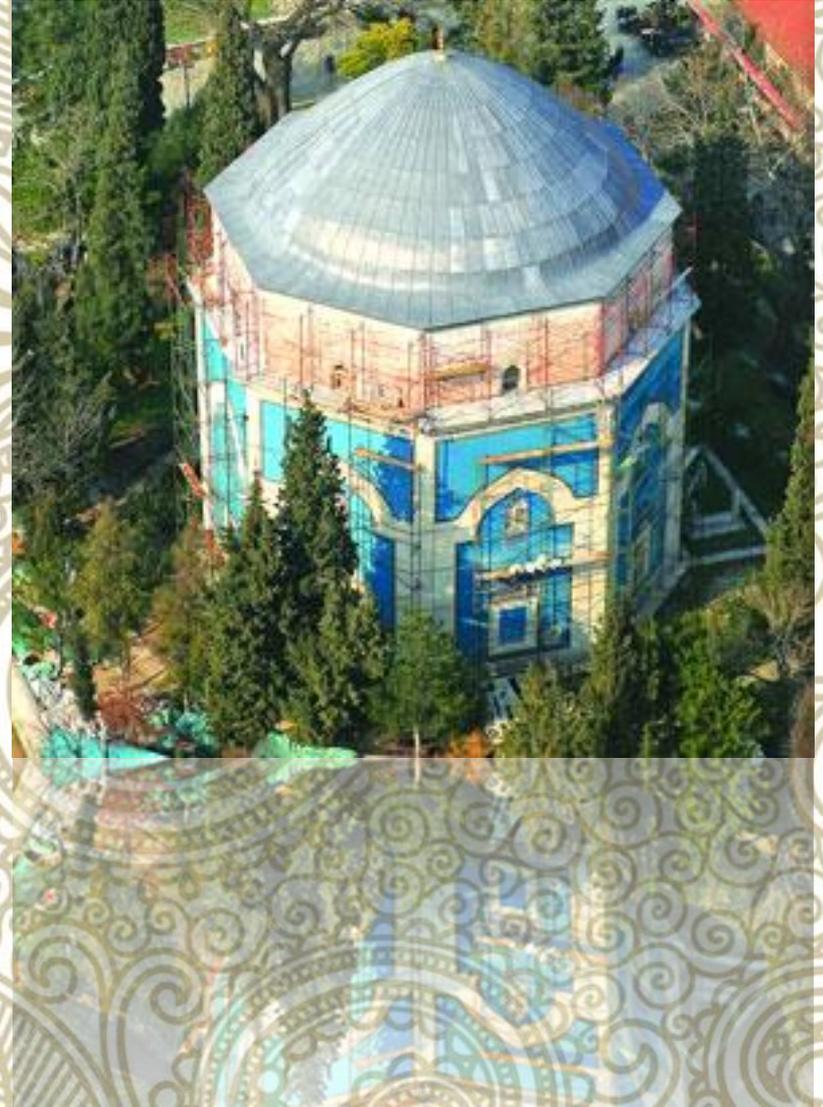
Bursa, Yeşil Külliyesi

2- Yeşil Medresesi

Bursa, Yeşil Külliyesi

3- Yeşil Türbesi

Bursa, Yeşil Külliyesi

4- Yeşil İmaretİ

Bursa, Muradiye Külliyesi

- Muradiye Külliyesi, Bursa'da Osmanlı Sultanları tarafından yaptırılan son külliye dir. Sultan 2. Murat tarafından 1425-1426 yılları arasında yaptırılmış ve içinde bulunduğu semte ismini vermiştir (Anonim, 2014e).

Bursa, Muradiye Külliyesi

1- cami,
2- hamam,
3- medrese,
4- imaret ve
külliye
içerisinde
yer alan 12 adet
türbeden
oluşur.

Bursa Bedesteni

Bursa Bedesteni 1400 yılında, dönemin Osmanlı hükümdarı Yıldırım Bayezid tarafından yaptırılmıştır. Ticaretin ve günümüz karşılığıyla bankacılığın merkezi olan bedesten, ülkenin en değerli mallarının ticaretinin yapılıp kıymetli eşyaların saklandığı yer olarak kullanılmıştır (Anonim, 2014f).

Bursa Kozahan

- Bursa'da Ulu Cami ile Orhan Cami arasında bulunan Koza Han 1491'de II. Bayezid tarafından dönemin mimarlarından Abdülula bin Pulat Şah'a İstanbul'daki eserlerine vakıf olarak yapılmıştır. Koza Hanın içinde geniş, dikdörtgen bir avlunun çevresinde iki katlı olan han 95 odalıdır, tam ortasında küçük bir mescidin altında bir şadırvan vardır. Odalar artık mağaza halini almıştır (Anonim 2014g).

Bursa Kozahan

Bursa, Fidan Han

- Bursa'nın en güzel hanlarından biri olan Fidan Hanı, Sadrazam Mehmet Ağa'nın oğlu İbrahim Paşa tarafından yaptırılmıştır. XV.yüzyıl yapısı olan han iki avluludur. Ahırlar ve diğer yan bölümlerin bulunduğu kısım bugünkü dükkanların olduğu yerdedir. Hana güneydeki çarşıdan girilmektedir. İç avlu 46.00x42.00 m. ölçüsünde kareye yakın dikdörtgen planlı olup, iki katlı revakların ayakları ve kemer yüzleri tuğla ve moloz taşla işlenmiştir. Ortasında bir havuz ve mescidi vardır. Birinci avlu üzerindeki hanın altta 48, üstte 50 olmak üzere 98 odası vardır. Alt kattaki odalar ve revaklar tonozlarla, üst katta revaklar kubbeli, odalar ise tonozla örtülmüştür. Çarşı tarafındaki alt kat odaları dışında kalan odalar birer pencere ile aydınlatılmıştır (Anonim, 2014h).

Bursa, Fidan Han

Bursa Orhan Camii

1339 Yılında II. Osmanlı Sultanı Orhan Bey tarafından yaptırılmıştır. Osmanlı Devleti'nin ilk devir yapılarından ve "T" planlı camilerin ilkidir.

Yığma taş, kesme taş ve tuğla örülmüş olan caminin beş bölümlü son cemaat yeri ortada üç küçük kubbe, yanlarda birer aynalı tonoz ile örtülüdür.

Cephelerde tuğla rozet, güneş kursu, iki katlı kirpi saçaklar ve iki katın pencerelerle zengin bir görünüm kazandırılmıştır. Bizans sütun ve sütun başlıkları gibi devşirme malzemelerin yer alması, arkaik bir hava verir. Camide yer alan motifler sadedir. Mihrap üzerinde 14.yy.'ın en güzel alçı süslemeleri vardır (Anonim, 2014ı).

Klasik Dönem Osmanlı Mimarisi (1500-1700)

- 1501 ile 1703 yılları arasında hâkim olan Klasik dönemin örnekleri ağırlıklı olarak İstanbul'da yer alır. Özel mülkiyet kavramının olmamasından dolayı sivil mimari örneklerin olmadığı bu dönemde daha çok dini yapılar ve kamu yapıları inşa edildi. Klasik dönemin mimarlarının genel yaklaşımı yüksek ve görkemli yapılar inşa etmek yönündeydi. Bu sebepten erken dönemde uygulanmaya başlanan kubbeli ve merkezî planlı yapılar, klasik dönemde daha anıtsal ölçeklerde uygulandı (Anonim 2014i).

Dönemin Önemli Yapıları

Önemli Külliye Yapıları

- İstanbul, Haseki Sultan Külliyesi
- Şehzade Mehmet Külliyesi
- Süleymaniye Külliyesi
- Mihrimah Sultan Camii
- II. Beyazıd Camii
- Sokullu Mehmet Paşa Camii
- Edirne, Selimiye Camii Külliyesi
- Beyazıd Külliyesi (Erdoğan, 2009c)

İstanbul, Haseki Sultan Külliyesi

- İstanbul İli, Fatih ilçesi, Haseki semtinde yer alan Haseki Cami ve Külliyesi, Kanuni'nin ünlü hasekisi(haremde en sevdiği kadın) Hürrem Sultan tarafından Mimar Sinan'a 1538-1539 yılları arasında yaptırılmış olup, Sinan'ın ilk eserlerindedir (Anonim 2015a).

İstanbul, Haseki Sultan Külliyesi

- İmaret,
- Sıbyan Mektebi,
- Medrese,
- Camii,
- Darüŝŝifa,
- Sonradan eklenen ahşap evden oluşur.

İstanbul, Haseki Sultan Külliyesi

İmaret

İstanbul, Haseki Sultan Külliyesi

Sıbyan Mektebi

İstanbul, Haseki Sultan Külliyesi

Medrese

İstanbul, Haseki Sultan Külliyesi

Camii

Şehzade Mehmet Külliyesi

Külliye, Kanuni'nin çok sevdiği ve kendisinden sonra tahta çıkarmayı düşündüğü oğlu Şehzade Mehmet için yaptırılmıştır. Şehzade Külliyesi'nin ne zaman yapıldığı kesin olarak bilinmese de Şehzade Mehmet Türbesi'ndeki şehzadenin sandukası üzerinde " 930 (1543) Cami-i şerif şehr-i recebde tamam olmuştur" yazar.

Tezkiretü'l Bünyan'da ise Şehzade Külliyesi için Rebiyülevvel 950/ Haziran 1543 yılında inşaatına başlandığı yazılıdır.

Şehzade 18 Şaban 950 / 16 Ekim 1543 yılında öldüğüne göre külliye onun için yaptırılmamış, ama ölümü üzerine külliye onun ismi verilmiştir. Külliye, Eminönü ilçesi Şehzadebaşı semtindedir. (Anonim, 2015b).

Şehzade Mehmet Külliyesi

- Şehzade Mehmet Camii
- Şehzade Mehmet Türbesi
- Şehzade Mehmet Medresesi
- Tabhane
- Rüstem Paşa Türbesi

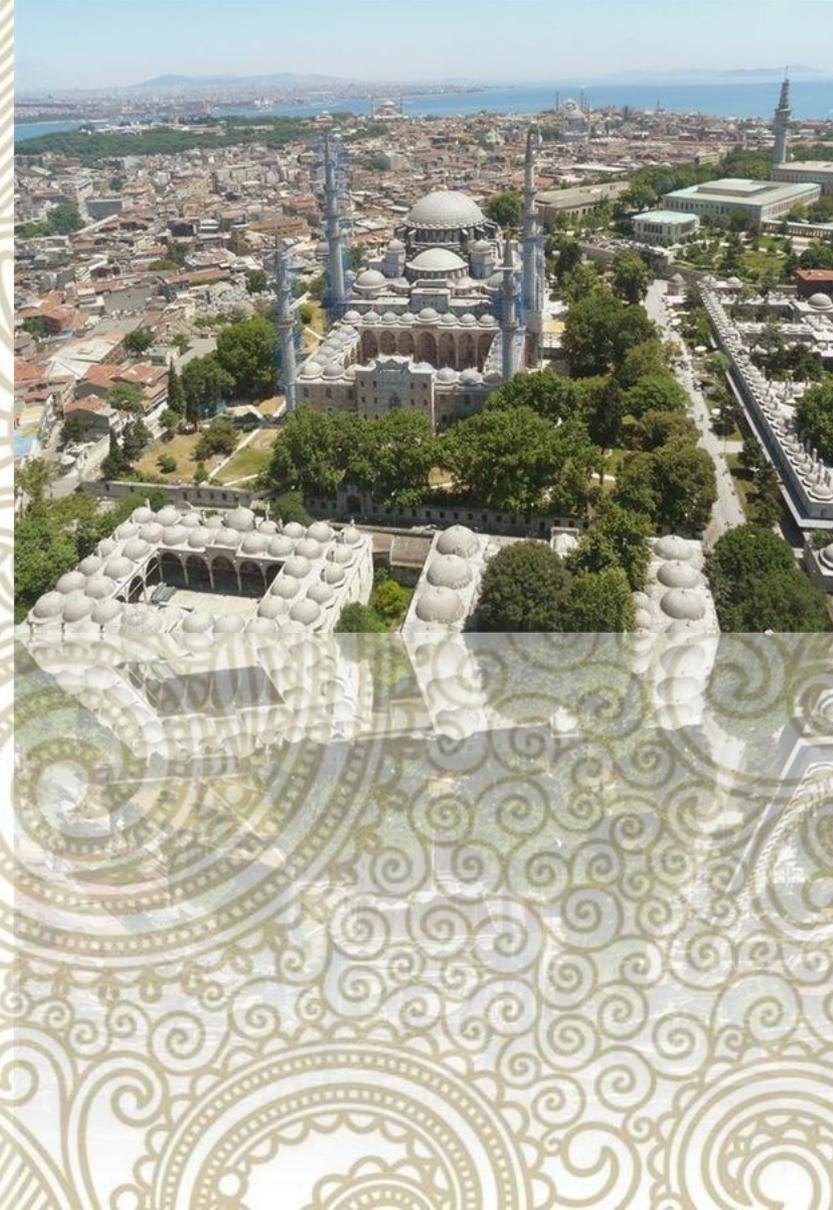
Süleymaniye Külliyesi

Gezinim.com

Süleymaniye Külliyesi

Süleymaniye Külliyesi, Mimar Sinan tarafından 13 Haziran 1550'de yapımına başlanmış ve 15 Ekim 1557 tarihinde bitirilmiş bir eserdir. İnşasında 1713'ü Müslüman, toplam 3523 işçi çalıştırılmıştır. Tarihçi Peçevi'nin söylediğine göre, Külliye inşasına 896.360 filori ve 82.900 akçe harcanmıştır. Bozcaada, İzmit, Mut, Ezine, Gazze ve Lübnan gibi farklı yerlerden taş örnekleri ve sütunlar İstanbul'a taşınmış; Külliye'nin yapımında kullanılmak için İmparatorluk topraklarının çeşitli yerlerinden malzemeler getirtilmiştir. Külliye 15 bölümden oluşur;

Süleymaniye Külliyesi

1. Cami
2. Rabi Medresesi
3. Salis Medresesi
4. Evvel Medresesi
5. Sani Medresesi
6. Tıp Medresesi
7. I. Süleyman Türbesi
8. Hürrem Sultan Türbesi
9. Türbedar Odası
10. Bimarhane
11. Darüzziyafe
12. Darülhadis Medresesi
13. Tabhane
14. Mimar Sinan Türbesi
15. Hamam (Anonim 2015c).

Süleymaniye Külliyesi

Camii

Mihrimah Sultan Camii

1562-1565 yılları arasında Mimar Sinan tarafından yapıldı. Dikdörtgen planlı caminin etrafında medrese, mektep, türbe, hamamları vardır. 37 m yükseklikteki kubbe üçer kemere yaslanır, yanlarda ikişer sütun, sağ ve solda 3 kubbe ve mahfelleri bulunur. Mihrap ve minber taş işçiliğiyle yapılmıştır (Anonim, 2015d).

II. Beyazıd Camii

- Mimarının kim olduğu kesin olarak bilinmez; Mimar Hayrettin, Mimar Kemaleddin veya Yakupşah bin Sultanşah tarafından yapıldığına dair görüşler vardır. İstanbul'da orijinalliğini koruyan en eski selatin camii olarak kabul edilir. II. Bayezid'in mezarı, caminin haziresinde bulunur (Anonim, 2015e).

II. Beyazıd Camii

II. Beyazıd Türbesi

Edirne, Selimiye Camii Külliyesi

- İnce ve zarif 4 minareye sahip büyük kubbesiyle görkemli Camii, iç tasarımında kullanılan ve döneminin en iyi örnekleri olan taş, mermer, ahşap, sedef ve özellikle çini motifleri ve ince işçilikleri ile kubbe ve kemerlerdeki kalem işleri, mermer döşemeli avlusu ve yapıyla bağlantılı el yazması kütüphanesi, eğitim kurumları, dış avlusu ve arastası ile bir sanat türünün zirvesini temsil etmektedir (Anonim, 2015f).

Edirne, Selimiye Camii Külliyesi

Darül Tedris Medresesi ve Tarihi Mezarlık

Önemli Menzil Külliyesi Yapıları

- Gebze, Çoban Mustafa Paşa Külliyesi
- Ilgın, Lala Paşa Külliyesi
- Karapınar, Sultan Selim Külliyesi
- Payas, Sokullu Mehmet Paşa Külliyesi

Gebze, oban Mustafa Paşa Kllyesi

- 1510 yılında oban Mustafa Paşa tarafından yaptırılmıştır. Kllyenin yapımının çok önceden planlandığı ve anonim bir çalıŐmayla ortaya çıkarıldığı anlaŐılmaktadır (Anonim, 2015g).

mustafacambaz.com

mustafacambaz.com

İlgın, Lala Paşa Külliyesi

- Lala Mustafa Paşa Külliyesi 1576-1584 yılları arasında Mimar Kocasinan'a yaptırılmıştır. İlgın Lala Mustafa Paşa Külliyesi, Osmanlı külliyesi içinde önemli yer tutan yapılar topluluğudur. Lala Mustafa Paşa Külliyesi'nin çarşı ve kervansarayı ağırlık noktasını teşkil etmektedir. İlgın'ın coğrafi konumu da göz önünde bulundurularak konaklama ve ticari amaç birinci planda tutulmuştur (Anonim, 2015h).

Ilgın, Lala Paşa Külliyesi

- Vakfiyesinde külliye;
- cami,
- sıbyan mektebi,
- imaret,
- tabhane adları,
- çarşı (arasta),
- iki han fırın,
- mutfak,
- medrese,
- hamam,
- kütüphane,
- dükkanlar,
- çeşme - şadırvan sebil,
- samanlık,
- odunluk,
- hela,
- görevli odalarından oluşmaktadır (Anonim, 2015h).

Karapınar, Sultan Selim Külliyesi

- Konya'da Kanûnî Sultan Süleyman ve II. Selim tarafından yaptırılan cami ve imaret.
XVI. yüzyıl ortalarından itibaren değişik tarihlerde Mevlânâ Dergâhı ile şu anda ayakta olmayan türbe hamamı arasında inşa edilmiş cami ve imaretle iki adet medrese, kütüphane ve muvakkithânedan meydana gelen binalar topluluğudur (Anonim, 2015ı).

Payas, Sokullu Mehmet Paşa Külliyesi

Hitit, Asur, Pers, Yunan, Helenistik, Roma, Bizans, Erken Arap, Haçlı, Ceneviz ve Memlük akın ve uygarlıklarına sahne olmuş ve sonuçta Sultan 1. Selim zamanında Mercidabık Savaşı (1516) ile Osmanlı topraklarına katılmıştır. Antik dönemde "Baiaş", daha sonra "Payas" adını alan yerleşim yeri, esas kimliğini Osmanlı döneminde kazanmış, kitabesine göre, 1574 yılında yapımı tamamlanan ve devrin ünlü Sadrazamı Sokullu Mehmet Paşa (1564-1579) tarafından başmimar Sinan (1539-1588) ve Hassa Mimarlar Teşkilatı'na inşa ettirilen külliye ile önemli bir iskele ve konaklama merkezi hüviyeti kazanmıştır (Anonim, 2015i).

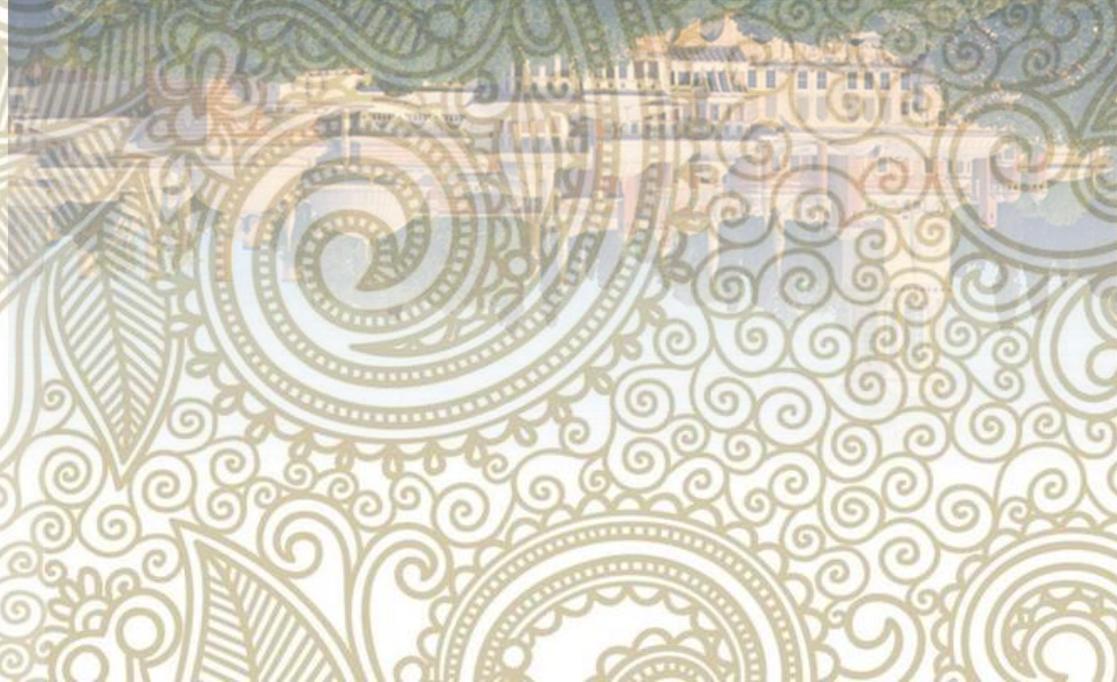

Payas, Sokullu Mehmet Paşa Külliyesi

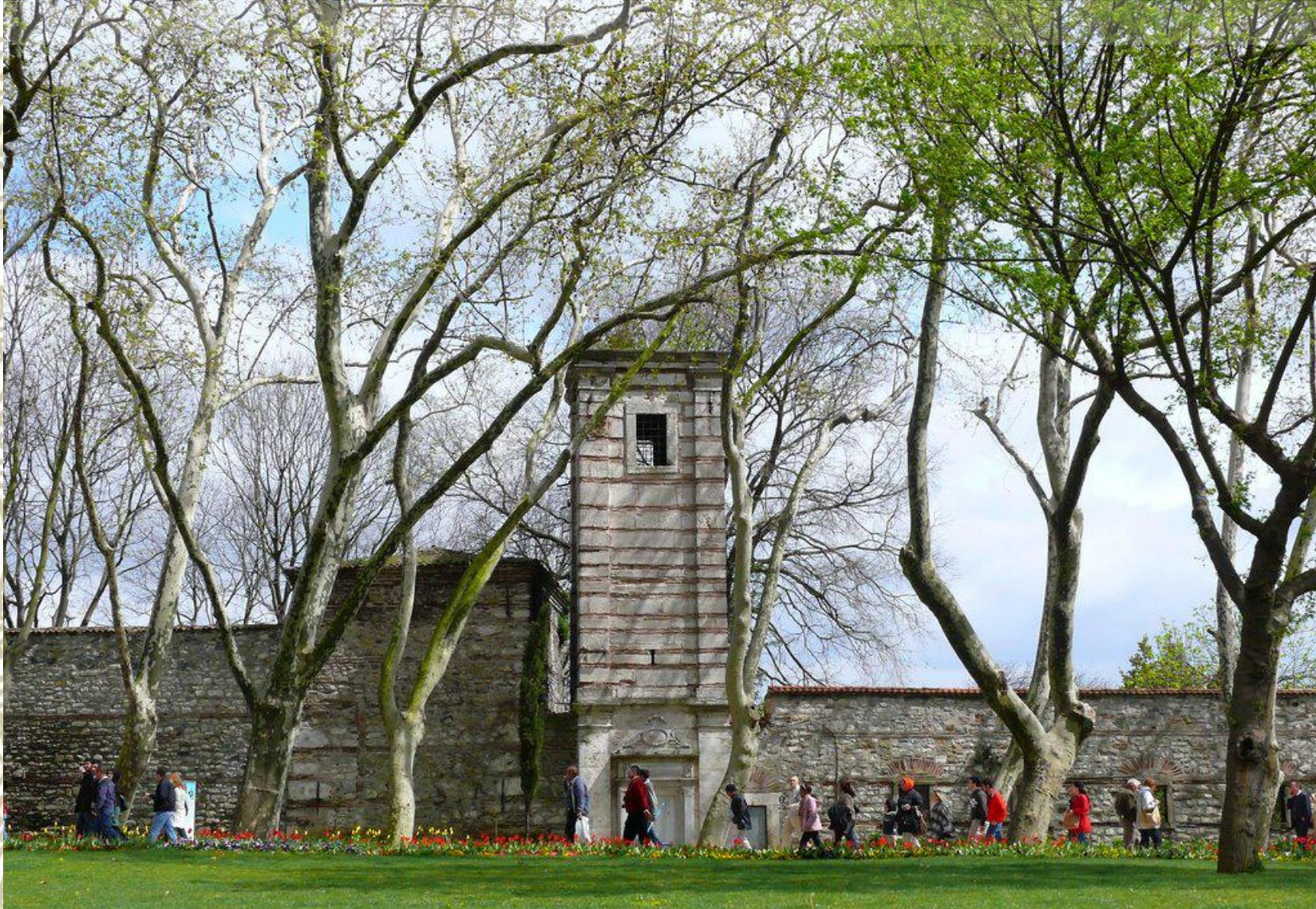
Topkapı Sarayı

- Fatih Sultan Mehmed'in 1453 yılında İstanbul'u fethetmesinden sonra 1460 yıllarında yapımına başlanan ve 1478 yılında tamamlanan Saray; Marmara Denizi, İstanbul Boğazı ve Haliç arasındaki tarihi İstanbul yarımadasının ucundaki Sarayburnu'nda bulunan Doğu Roma akropolü üzerindeki 700.000 metrekarelik bir alan üzerine kurulmuştur. Fatih Sultan Mehmed'den itibaren otuzbirinci padişah Sultan Abdülmecid'e kadar yaklaşık dört yüz yıl süreyle imparatorluğun idare, eğitim ve sanat merkezi olarak kullanılmıştır. 19.yüzyılın ortalarında hanedanın Dolmabahçe Sarayı'na taşınması ile terk edilmiş olmasına rağmen önemini her zaman korumuştur (Anonim, 2015j).

Topkapı Sarayı

I. Avlu (Alay Meydanı)

Topkapı Sarayı

Aya İrini

Topkapı Sarayı

Babüsselam

Topkapı Sarayı

II. Avlu (Divan Meydanı)

Topkapı Sarayı

Kubbealtı (Divan-ı Hümayun)

Topkapı Sarayı

Adalet Kasrı

Topkapı Sarayı

Dış Hazine

Topkapı Sarayı

Has Ahırlar

Geç Dönem Osmanlı Mimarisi

- Bu dönem Osmanlı mimarisinin görüntüsü, geçmiş dönemlere oranla değişik özellikler göstermektedir. Kültür ve sanat, siyasal başarısızlıkların süreklilik kazandığı 18. yüzyıla kadar önemli ölçüde geleneksel bütünlüğünü korumuştur. 18. yüzyıldan itibaren batı etkilerinin yoğunluğu duyulmaya başlamıştır. Bu yüzyılda özellikle Fransa ile kurulan siyasal yakınlaşma Osmanlı sanatı üzerinde oldukça etkili olmuştur. Böylece Osmanlı sanatı, 18. yüzyıldan itibaren batı sanatının etkisinde gelişme göstermiştir (Anonim, 2015k).

Dönemin Önemli Yapıları

- İstanbul, Nur-u Osmaniye Camii (1748–1755)
- İstanbul, Lâleli Camii (1763)
- İstanbul, Nusretiye Camii (1826)
- İstanbul, Dolmabahçe Camii (1853)
- İstanbul, Ortaköy Camii (1854)
- İstanbul, Aksaray Valide Camii (1871)
(Anonim, 2015k).

İstanbul, Nur-u Osmaniye Camii

- Nur-u Osmaniye Camii, İstanbul'da inşa edilmiş ilk barok özellikli camidir. Çemberlitaş semtinde, Kapalıçarşı girişinde yer alır. 1748-1755 yıllarında inşa edilmiştir.
- Batılılaşma eğilimlerinin mimaride ortaya çıkmaya başladığı bir devirde ortaya çıkan camii ve külliyesi, Osmanlı mimarisinde bir dönüm noktası sayılmaktadır (Anonim, 2015l).

İstanbul, Nur-u Osmaniye Camii

İstanbul, Lâleli Camii

- Laleli Camii, 1760-1763 yılları arasında Osmanlı padişahı III. Mustafa tarafından inşa ettirilmiş ve bulunduğu semte adını vermiş olan bir camidir. Caminin adı 3. Mustafa'nın velisi saydığı Laleli Baba'nın ismini bu ibadethaneye vermesinden gelir (Anonim, 2015m).

Istanbul, Lâleli Camii

İstanbul, Nusretiye Camii

- Nusretiye Camisi'nin yerinde daha önceleri, III. Selim'in yaptırdığı Arabacılar Kışlası'nın camisi bulunuyordu. Bu cami Firuzağa yangınında yanınca; Beyoğlu'na bağlı Tophane semtinde, Meclisi Mebusan Caddesi üzerinde yer alan Nusretiye Camii, II. Mahmut tarafından Krikor Amira Balyan'a yaptırılmıştır. Caminin inşaatı 1823 yılından 1826 yılına kadar sürmüştür ve yapı 1955–58 arasında kapsamlı, 1980 ve 1992 yıllarında kısmen restore edilmiştir (Anonim, 2015n).

İstanbul, Dolmabahçe Camii

- Dolmabahçe Camii, Sultan Abdülmecit'in annesi Bezmialem Valide Sultan tarafından başlatılıp ölümü üzerine Sultan Abdülmecit tarafından tamamlanan ve tasarımı Garabet Balyan'a ait olan bir yapıdır (Anonim, 2015o).

Istanbul, Dolmabahçe Camii

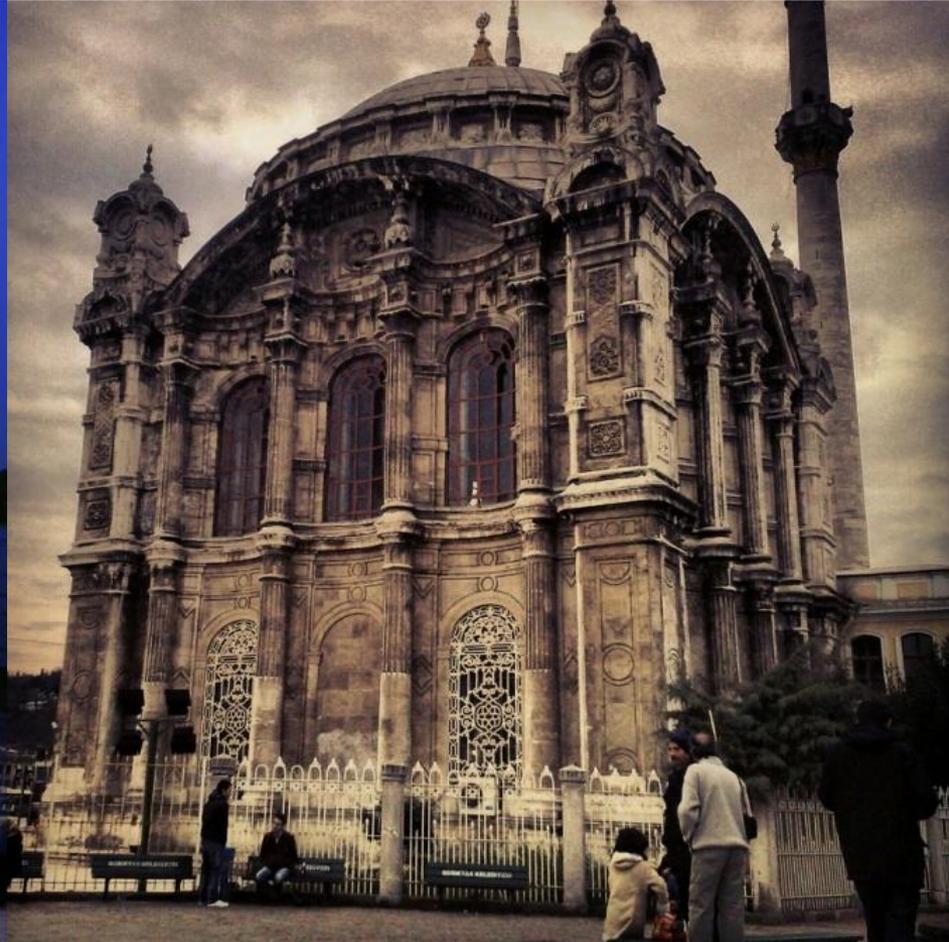
İstanbul, Ortaköy Camii

Büyük Mecidiye Camii, halk arasında Ortaköy Camii, İstanbul Boğaziçi'nde Beşiktaş ilçesinin, Ortaköy semtinde sahilde bulunan Neo Barok tarzında bir camiidir.

Cami, Sultan Abdülmecit tarafından Mimar Nigoğos Balyan'a 1853 yılında yaptırılmıştır. Oldukça zarif bir yapı olan cami Barok üslubundadır. Boğaziçi'nde eşsiz bir konuma yerleştirilmiştir. Bütün selatin camilerinde olduğu gibi harim ve hünkar bölümü olmak üzere iki kısımdan oluşur. Geniş ve yüksek pencereler Boğaz'ın değişken ışıklarını caminin içine taşıyacak biçimde düzenlenmiştir (Anonim, 2015ö).

İstanbul, Ortaköy Camii

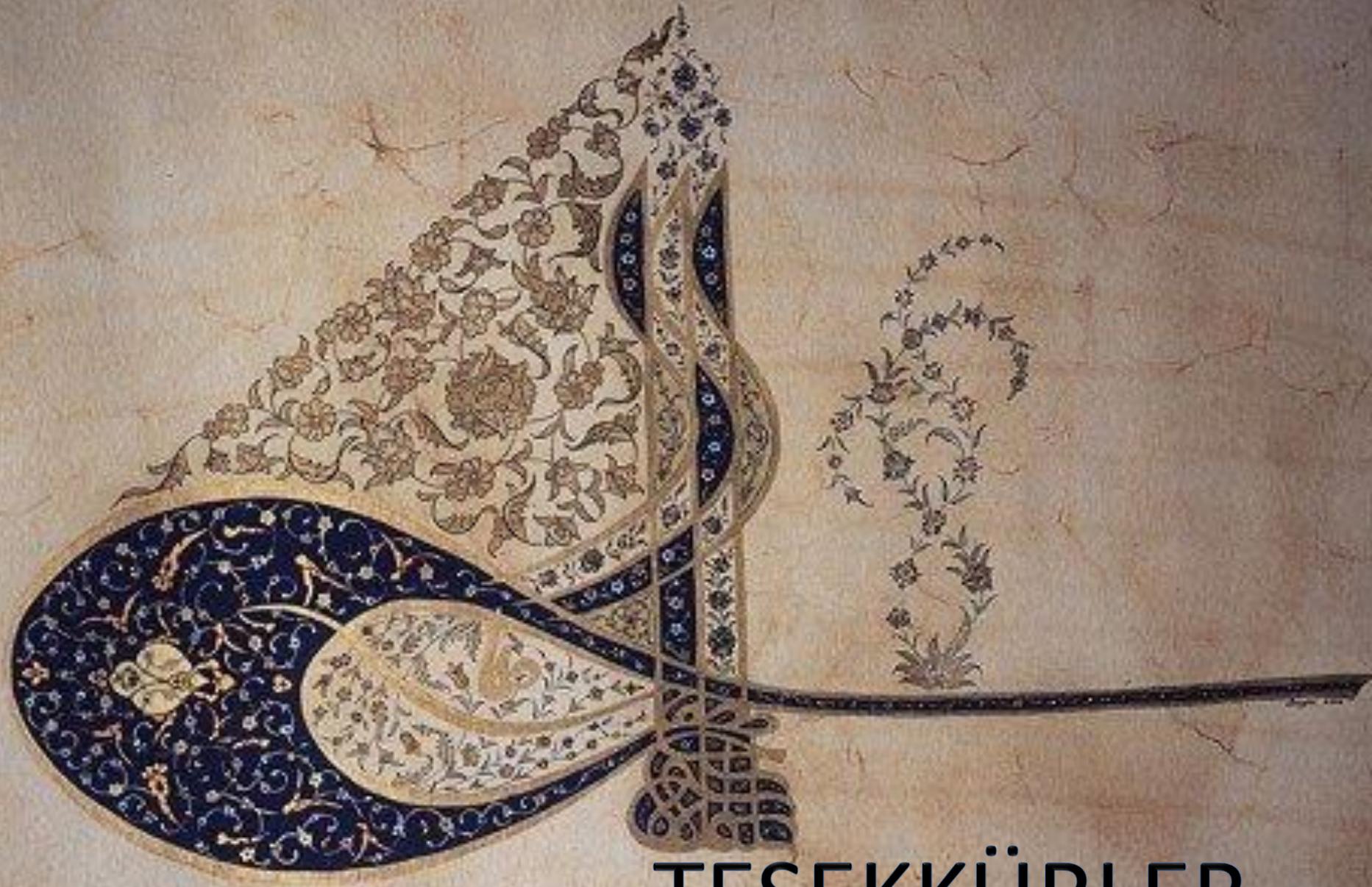
İstanbul, Aksaray Valide Camii

- Sultan II. Mahmut'un eşi ve Sultan Abdülaziz'in annesi olan Pertevniyal Valide Sultan tarafından yaptırılmıştır.
- Cami 1869-1871 yılları arasında inşa edildi.

Kaynaklar

- ANONİM, 2015a, <http://mitademo.com/mimarlik/haseki-kulliyesi-medrese-ve-sibyan-mektebi/>
- ANONİM, 2015b, http://www.ibb.gov.tr/sites/ks/tr-TR/1-Gezi-Ulasim/kulliyeler/Pages/sehzade_kulliyesi.aspx
- ANONİM, 2015c, <http://www.ibb.gov.tr/sites/ks/tr-tr/1-gezi-ulasim/kulliyeler/Pages/suleymaniyе-kulliyesi.aspx>
- ANONİM, 2015d, http://tr.wikipedia.org/wiki/Mihrimah_Sultan_Camii_%28Edirnekap%C4%B1%29
- ANONİM, 2015e, http://tr.wikipedia.org/wiki/Bayezid_Camii
- ANONİM, 2015f, <http://www.kulturvarliklari.gov.tr/TR,44434/edirne-selimiye-camii-ve-kulliyesi-edirne.html>
- ANONİM, 2015g, http://www.gebze.gov.tr/default_B0.aspx?content=1059
- ANONİM, 2015h, <http://lalamustafapasakullisyesi.weebly.com/>
- ANONİM, 2015i, <http://www.islamansiklopedisi.info/dia/ayrmetin.php?idno=d370516>
- ANONİM, 2015j, <http://www.payas.bel.tr/payas.php?id=3>
- ANONİM, 2015k, <http://www.topkapisarayi.gov.tr/tr/tarih%C3%A7e>
- ANONİM, 2014a, http://www.turkcebilgi.com/osmanli%C4%B1_imparatorlu%C4%9Fu#
- ERDOĞAN, E., 2009a. Mimarlık Bilgisi Kitabı, Sayfa: 52. Ankara Üniversitesi Ziraat Fakültesi Peyzaj Mimarlığı Bölümü , Ders Kitabı: 526, Yayın no: 1574, Ankara
- ERDOĞAN, E., 2009b. Mimarlık Bilgisi Kitabı, Sayfa: 53. Ankara Üniversitesi Ziraat Fakültesi Peyzaj Mimarlığı Bölümü , Ders Kitabı: 526, Yayın no: 1574, Ankara
- ANONİM, 2014b, [http://www.lifeinbursa.com/tarihx/277/9/nilufer_hatun_imareti_\(iznik\).htm](http://www.lifeinbursa.com/tarihx/277/9/nilufer_hatun_imareti_(iznik).htm)
- ANONİM, 2014c, <http://btch.org.tr/page/?p=icerik&q=yildirim-kulliyesi&id=117>
- ANONİM, 2014d, <http://www.bursa.com.tr/yesil-kulliyesi-22595.html>
- ANONİM, 2014e, <http://bursadayasam.blogcu.com/muradiye-kulliyesi/295058#>
- ANONİM, 2014f, <http://gezipgordum.com/bursa-bedesteni/>
- ANONİM, 2014g, <http://www.kozahan.org/tarihce.php>
- ANONİM, 2014h, <http://www.btch.org.tr/page/?p=icerik&q=fidan-han&id=5#>
- ANONİM, 2014i, <http://wowturkey.com/forum/viewtopic.php?t=16895>
- ANONİM, 2014j, <http://www.on5yirmi5.com/haber/yasam/cevre/143331/osmanli-mimarisinin-yapisi-ve-ozellikleri.html#>
- ERDOĞAN, E., 2009c. Mimarlık Bilgisi Kitabı, Sayfa: 54. Ankara Üniversitesi Ziraat Fakültesi Peyzaj Mimarlığı Bölümü , Ders Kitabı: 526, Yayın no: 1574, Ankara
- ANONİM, 2015k, <http://www.on5yirmi5.com/haber/yasam/cevre/143331/osmanli-mimarisinin-yapisi-ve-ozellikleri.html>
- ANONİM, 2015l, http://tr.wikipedia.org/wiki/Nuruosmaniye_Camii
- ANONİM, 2015m, http://tr.wikipedia.org/wiki/Laleli_Camii
- ANONİM, 2015n, http://tr.wikipedia.org/wiki/Dolmabah%C3%A7e_Camii
- ANONİM, 2015ö, http://tr.wikipedia.org/wiki/B%C3%BCy%C3%BCK_Mecidiye_Camii

TEŞEKKÜRLER...